

Komentář

Zahraniční obchod zaznamenal v 1. až 3. čtvrtletí 2009 ve srovnání se stejným obdobím roku 2008 značný pokles. V důsledku meziročního snížení vývozu o 17,4 % a dovozu o 20,2 % klesl obrat zahraničního obchodu o 18,8 % (698,9 mld. Kč). Na jeho meziročním snížení se propad vývozu podílel 47,4% a dovozu 52,6 %. Bilance zahraničního obchodu skončila přebytkem 118,4 mld. Kč, který byl meziročně o 35,7 mld. Kč větší.

Na výsledky zahraničního obchodu podle Standardní klasifikace produkce měl zásadní vliv vývoz a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu (SKP 15 až 36). Vývoz výrobků zpracovatelského průmyslu klesl v 1. až 3. čtvrtletí 2009 proti 1. až 3. čtvrtletí 2008 o 18,5 % (339,1 mld. Kč) a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu se ve stejném období snížil o 19,7 % (321,2 mld. Kč). Meziročně pozice těchto výrobků v celkovém vývozu oslabil (z 96,4 % v 1. až 3. čtvrtletí 2008 na 95,1 % v 1. až 3. čtvrtletí 2009) a na celkovém dovozu mírně posílila (z 89,3 % v 1. až 3. čtvrtletí 2008 na 89,8 % v 1. až 3. čtvrtletí 2009). V důsledku oslabení CZK k EUR a zejména k USD vývoz i dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu vyjádřený v těchto měnách zaznamenal meziročně větší pokles - vývoz a dovoz v přepočtu na EUR o 23,9 % a 25,1 % a v přepočtu na USD o 31,6 % a 32,7 %.

Ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu si s podílem 18,8 % nejsilnější postavení, meziročně ale o 1,0 p.b. slabší, udržela motorová vozidla, přívěsy a návěsy, jejichž vývoz meziročně klesl o 14,0 % (45,8 mld. Kč). K dalším položkám s významným podílem na vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu patřily stroje a zařízení j.n. (11,7 %), kancelářské stroje a počítače (7,7 %), elektrické stroje a zařízení j.n. (7,7 %) a rádiová, televizní a spojivá zařízení a přístroje (7,6 %). Také tyto položky zaznamenaly meziroční snížení vývozu a proti 1. až 3. čtvrtletí 2008 (s výjimkou kancelářských strojů a počítačů) i pokles podílu na celkovém vývozu zpracovatelského průmyslu.

V dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu měly nejméně významnější (12,2 %) pozici, která byla meziročně o 0,8 p.b. silnější, chemické látky, přípravky, výrobky a chemická vlákna, jejichž dovoz byl ale meziročně nižší o 14,0 %. Dalšími položkami dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu s větším podílem byly motorová vozidla přívěsy a návěsy (10,4 %), stroje a zařízení j.n. (9,7 %) a rádiová, televizní a spojivá zařízení a přístroje (9,4%). Kromě výrobků zpracovatelského průmyslu měly z ostatních položek SKP v celkovém dovozu významnější podíl (6,3 %) ropa a zemní plyn (SKP 11). Všechny uvedené komodity vykázaly meziroční pokles.

Přebytek obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu 189,7 mld. Kč byl meziročně o 17,9 mld. Kč nižší. U všech významnějších položek se projevil meziroční pokles kladné bilance zahraničního obchodu - u elektrických strojů a zařízení o 12,8 mld. Kč, strojů a zařízení j.n. o 8,3 mld. Kč a motorových vozidel, přívěsů a návěsů o 1,9 mld. Kč. Z výrobků zpracovatelského průmyslu zaznamenaly největší schodek (60,6 mld. Kč), který se však meziročně snížil o 13,0 mld. Kč, chemické látky, přípravky, výrobky a chemická vlákna. Z položek mimo výrobků zpracovatelského průmyslu zaznamenal vysoký schodek (85,3 mld. Kč) obchod s ropou a zemním plynem, který byl ale meziročně o 37,0 mld. Kč nižší.

Největší část zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu byla v 1. až 3. čtvrtletí 2009 stejně jako ve stejném období roku 2008 realizována se státy EU. Z celkového vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu připadlo v 1. až 3. čtvrtletí 2009 na jejich vývoz do států EU 85,4 % (85,1 % v 1. až 3. čtvrtletí 2008) a z celkového dovozu těchto výrobků představoval jejich dovoz ze států EU 71,9 % (73,6 % v 1. až 3. čtvrtletí 2008). Vývoz výrobků zpracovatelského průmyslu do států EU meziročně klesl o 18,2%, dovoz těchto výrobků ze států EU byl meziročně nižší o 21,6 %. Nejméně významnější úlohu ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu do států EU měla motorová vozidla, přívěsy a návěsy (19,8 %), stroje a zařízení j.n. (10,7 %) a rádiová, televizní a spojivá zařízení a přístroje (8,1 %); ze států EU se nejvíce dovážely chemické látky, přípravky, výrobky a chemická vlákna (13,5 %), motorová vozidla, přívěsy a návěsy (12,8 %) a stroje a zařízení j.n. (10,6 %). Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu v relaci ke státům EU, která pozitivně ovlivnila kladné saldo celkového zahraničního obchodu, skončila v 1. až 3. čtvrtletí 2009 přebytkem 338,0 mld. Kč ve srovnání s 363,1 mld. Kč ve stejném období roku 2008.

Ostatní teritoriální uskupení měla výrazně nižší podíl na zahraničním obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu. Např. rozvojové ekonomiky a evropské tranzitivní ekonomiky a SNS se podílely v 1. až 3. čtvrtletí 2009 na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu 4,1 % a 4,2 % a na celkovém dovozu těchto výrobků 7,0 % a 1,3 %. V dovozu z evropských tranzitivních ekonomik a SNS měla nejméně významnější pozici s podílem 77,1 % na celkovém dovozu z těchto států ropa a zemní plyn. Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu ve vztahu k rozvojovým ekonomikám skončila v 1. až 3. čtvrtletí 2009 schodkem 29,7 mld. Kč proti 36,6 mld. Kč v 1. až 3. čtvrtletí 2008 a k evropským tranzitivním ekonomikám a SNS zaznamenala přebytek 45,4 mld. Kč v porovnání s 63,1 mld. Kč ve stejném období roku 2008.